

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦИОКУЛЬТУРНЫХ КОММУНИКАЦИЙ
Кафедра теории и практики перевода

ЛЮСТЕРНИК Александра Руслановна

**ПЕРЕДАЧА ЛАКУН ПРИ ПЕРЕВОДЕ СОВРЕМЕННОЙ
АНГЛОЯЗЫЧНОЙ ПРОЗЫ НА РУССКИЙ ЯЗЫК (НА МАТЕРИАЛЕ
РОМАНА ШЕРИЛ СТРЕЙД «ДИКАЯ»)**

Дипломная работа

Научный руководитель:
старший преподаватель
Е.И. Цвирко

Допущена к защите

«__» _____ 2024 г.

Заведующий кафедрой теории и практики перевода,

кандидат филологических наук, доцент

Т.В. Никитенко

Минск, 2024 г.

РЕФЕРАТ

Дипломная работа: 55 стр., 3 главы, 6 рисунков, 66 источников, 2 приложения.

Ключевые слова: ЛАКУНЫ, ПЕРЕВОД, СОЦИОКУЛЬТУРНОЕ РАЗНООБРАЗИЕ, БЕЗЭКВИВАЛЕНТНАЯ ЛЕКСИКА, ТРАНСКРИПЦИЯ, ТРАНСЛИТЕРАЦИЯ, КАЛЬКИРОВАНИЕ, ТРАДИЦИОННОЕ СООТВЕТСТВИЕ, ФУНКЦИОНАЛЬНЫЙ АНАЛОГ, ЭКСПЛИКАЦИЯ.

Объект исследования: англоязычные лакуны в романе Шерил Стрейд «Дикая» и их перевод на русский язык (Е.И. Мельник).

Цель исследования: выявить основные типы лакун в романе Шерил Стрейд «Дикая» и проанализировать способы их перевода на русский язык.

Методы исследования: метод сплошной выборки, описательный метод, метод контекстуального анализа, метод количественного анализа.

Полученные результаты и их новизна: В ходе исследования выявлено 250 случаев употребления лакун. Все выявленные лакуны распределены по тематическим группам. Установлено, что наиболее широко представлена ономастическая группа лакун. Из 250 лакун на русский язык переданы 249. Выявлен 1 случай опущения при передаче лакун на русский язык, что говорит о неполной передаче информации, заложенной в значении культурно-маркированной единицы. В работе установлено, что чаще всего при переводе используется транскрипция и транслитерация (44%), реже всего – опущение (0.4%).

Практическая значимость исследования и область применения: Результаты проведенного исследования имеют значительный потенциал для применения в различных сферах научной и учебной деятельности. Они могут послужить основой для продолжения изучения теоретических аспектов лакун в языкознании на материале разнообразных языковых систем. Данные исследования могут быть использованы при составлении лингвострановедческих словарей. В педагогике результаты исследования могут быть интегрированы в учебный процесс в рамках курсов теории перевода, страноведения, а также в лекции по современной зарубежной литературе для студентов лингвистических специальностей.

Данное исследование является автономным проектом, и его достоверность подкреплена надежной методологией, которая строго соответствует научным критериям. Используемая методика обеспечивает верификацию полученных данных, что делает их надежным ресурсом для дальнейшего научного анализа и применения в образовательной сфере.

РЭФЕРАТ

Дыпломная праца: 55 стар., 3 кіраўніка, 6 малюнкаў, 66 крыніц, 2 дадатка.

Ключавыя словы: ЛАКУНЫ, ПЕРАКЛАД, САЦЫЯКУЛЬТУРНАЯ РАЗНАСТАЙНАСЦЬ, БЕЗЭКВІВАЛЕНТНАЯ ЛЕКСІКА, ТРАНСКРЫПЦЫЯ, ТРАНСЛІТАРАЦЫЯ, КАЛЬКАВАННЕ, ФУНКЦЫЯНАЛЬНЫ АНАЛАГ, ЭКСПЛІКАЦЫЯ.

Аб'ект даследавання: англамоўныя лакуны ў рамане Шэрыл Стрэйд «Дзікая» і іх пераклад на рускую мову (Е.І. Мельнік).

Мэта даследавання: выявіць асноўныя тыпы лакун ў рамане Шэрыл Стрэйд «дзікая» і прааналізаваць спосабы іх перакладу на рускую мову.

Метады даследавання: метады суцэльны выбаркі, апісальны метады, метады кантэкстуальнага аналізу, метады колькаснага аналізу.

Атрыманыя вынікі і іх навізна: у даследаванні выяўлена 250 выпадкаў ужывання лакун. Усе выяўленыя лакуны размеркаваны па тэматычных групах. Устаноўлена, што найбольш шырока прадстаўлена анамастычная група лакун. З 250 лакун на рускую мову перададзены 249. Выяўлены 1 выпадак апушчэння пры перадачы лакун на рускую мову, што кажа аб няпоўнай перадачы інфармацыі, закладзенай у значэнні культурна-маркіраванай адзінкі. У працы ўстаноўлена, што часцей за ўсё пры перакладзе выкарыстоўваецца транскрыпцыя і транслітарацыя (44%), радзей за ўсё – апушчэнне (0.4%).

Практычная значнасць даследавання і вобласць прымянення: Вынікі праведзенага даследавання маюць значны патэнцыял для прымянення ў розных сферах навуковай і вучэбнай дзейнасці. Яны могуць паслужыць асновай для працягу вывучэння тэарэтычных аспектаў лакун ў мовазнаўстве на матэрыяле разнастайных моўных сістэм. Дадзеныя даследавання могуць быць выкарыстаны пры складанні лінгвакранаяўчых слоўнікаў. У педагогіцы вынікі даследавання могуць быць інтэграваныя ў навучальны працэс у рамках курсаў тэорыі перакладу, краіназнаўства, а таксама ў лекцыі па сучаснай замежнай літаратуры для студэнтаў лінгвістычных спецыяльнасцяў.

Дадзенае даследаванне з'яўляецца аўтаномным праектам, і яго дакладнасць падмацавана надзейнай метадалогіяй, якая строга адпавядае навуковым крытэрам. Выкарыстаная метадыка забяспечвае верыфікацыю атрыманых дадзеных, што робіць іх надзейным рэсурсам для далейшага навуковага аналізу і прымянення ў адукацыйнай сферы.

ABSTRACT

Diploma project: 55 pp., 3 chapters, 6 figures, 66 bibliographic names, 2 appendices.

Keywords: LACUNAE, TRANSLATION, SOCIOCULTURAL DIVERSITY, NON-EQUIVALENT VOCABULARY, TRANSCRIPTION, TRANSLITERATION, TRADITIONAL COMPLIANCE, CALCULUS, FUNCTIONAL ANALOGUE, EXPLICATION.

The object of the study: English-language lacunae in Cheryl Streid's novel "Wild" and their translation into Russian (E.I. Melnik).

The purpose of the research is to identify the main types of lacunae in Cheryl Streid's novel "Wild" and analyze ways to translate them into Russian.

Research methods: continuous sampling method, descriptive method, contextual analysis method, quantitative analysis method.

The results obtained and their novelty: 250 cases of lacunae use were identified during the study. All identified gaps are divided into thematic groups. It is established that the onomastic group of lacunae is the most widely represented. Of the 250 gaps, 249 have been translated into Russian. There was 1 case of omission in the transmission of lacunae into Russian, which indicates an incomplete transmission of information embedded in the meaning of a culturally marked unit. It was found that transcription and transliteration are most often used in translation (44%), and omission is least common (0.4%).

The practical value of the research and spheres of application. The results of the conducted research have significant potential for application in various fields of scientific and educational activities. They can serve as a basis for continuing the study of theoretical aspects of lacunae in linguistics based on the material of various language systems. These studies can be used in the compilation of linguistic and cultural dictionaries. In pedagogy, the results of the research can be integrated into the educational process within the framework of courses in translation theory, regional studies, as well as in lectures on modern foreign literature for students of linguistic specialties.

This study is an autonomous project, and its reliability is supported by a reliable methodology that strictly meets scientific criteria. The methodology used ensures the verification of the data obtained, which makes them a reliable resource for further scientific analysis and application in the educational field.